

Jiří (K.) Kroupa, Jezuité a hudební kultura v Praze 1556-1623 (The Jesuits and Musical Culture in Prague 1556-1623)

Disertační práce

Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Hudební věda, Univerzita Karlova Filozofická fakulta, Praha 2019

Vyjádření školitele

Vést či školit Jiřího K. Kroupu je vlastně zcela či téměř nemožné. Lze s ním pouze diskutovat či polemizovat nebo ho inspirovat. Je to dáno jeho založením, věkem, dosavadním vzděláním a četností a kvalitou zkušeností, které nabyl během svého působení ve společenských vědách v Čechách. Jiří K. Kroupa především není ryzí muzikolog. K doktorandskému studiu tohoto oboru byl svým způsobem naveden a podnícen svým okolím a několika „skutečnými“ muzikology, s kterými udržuje dlouhodobě pracovní a osobní kontakt. Jak je patrné z mé oficiální úlohy v jeho doktorandském studiu, patřím mezi ně i já. Jiří K. Kroupa prošel doposud zajímavou a občas pestrou odbornou cestou. S ohledem na předloženou práci je důležité období, v kterém se jako editor a vydavatel věnoval a dosud věnuje i četnému a obsahově rozmanitému souboru muzikologických výstupů, z nichž mnohé dovedl až do finální tištěné či jinak zveřejněné podoby. Zmíněné období trvá dodnes a nutno říci, že bez této jeho aktivity, by nevznikla řada muzikologických knih, edic, katalogů a studií, které vlastně patří k tomu nejlepšímu, co obor v posledních patnácti letech vyprodukoval. Jiří K. Kroupa by si zasloužil doktorát či jiné podobné ocenění již za tuto činnost a to především ze dvou důvodů. První jsem již v podstatě zmínil. Jeho zásluhou či naprosto zásadním přičiněním vznikly muzikologické publikace, které mají vysokou odbornou a typografickou úroveň a které pomáhají udržet alespoň trochu prestiž jinak stagnujícího oboru. A to i s dosahem mezinárodním, pokud něco takového ještě lze dnes vůbec uvažovat. Druhý důvod pochopí každý, kdo s Jiřím K. Kroupou jako autor spolupracoval. Jeho podíl na finální podobě těchto textů je zásadní, neboť velice často zcela kompetentně zasahuje i do odborného obsahu prací, ať ji se týkají problematiky hudební kultury vrcholného středověku, života a díla Bedřicha Smetany či úvah o socialistickém realismu v hudbě. Jiří K. Kroupa je velmi pečlivým, erudovaným, často nemilosrdným a komplexně uvažujícím partnerem jakéhokoli muzikologického textu. Touto cestou, tedy redakční, editorskou prací s muzikologickými texty se Jiří K. Kroupa podle mého poznání nakonec muzikologem stal, i když neprošel studiem harmonie, kontrapunktu, forem či hudební analýzy. Proto jsem souhlasil, že se pokusím s ním spolupracovat na vzniku jeho disertační práce.

Text práce vznikl poměrně dlouho. Téma bylo vcelku jasné. Vzhledem k autorovým osobním preferencím a zájmům bylo zvoleno tak, jak je uvedeno v jejím názvu. V době, kdy Jiří K. Kroupa o obsahu práce přemýšlel a tvořil její koncept, zabýval se paralelně i dalšími tématy, které nepřímo s jeho prací souvisely. V každém případě ji byly historicky blízké. Osobně je

prezentoval na několika muzikologických konferencích v Čechách i v zahraničí, kde vyvolaly hojné reakce a diskuse, i když jejich metodologie v sobě obsahovala osobitou interdisciplinaritu, která nemusí být vždy klasickým muzikologům zcela srozumitelná. Osobně jsem na těchto textech oceňoval snahu vtáhnout hudbu a projevy hudební kultury do širšího rámce společenského dění, kam také samozřejmě patří a patřily. Druhým jejich rysem byl prioritní zájem o text a slovo a jejich dobové významy a konotace, čímž Jiří K. Kroupa částečně vyvažoval svoji absenci v hodinách hudebně-analytických a při hře partitur. Tento přístup lze zaznamenat i v textu předložené disertační práce.

Pojata je osobitě. Založena je především na skutečném studiu, chápání a výkladu dobových textů, psaných latinsky. Zde Kroupa nabízí oboru službu, která je nezaplacitelná. Svůj výklad tématu totiž opírá především o četné citace z dobových literárních pramenů, kterým dnes již naprostá většina muzikologů nerozumí. Dochovaných pramenů k tématu zároveň není mnoho. Přesto je výklad tématu komplexní, přesvědčivý a logicky utříděný. Oceňuji, že v obecných pasážích své práce, především v úvodu, ve výkladu historických souvislostí apod., se Jiří K. Kroupa vyvaroval zbytečností, které by jen zmnožovaly text. Jak jednoduché by bylo kupříkladu všemu předeslat dlouhou kapitolu o vývoji výkladu vztahů jezuitů a hudby v dosavadní světové muzikologické literatuře. Bylo by to však zbytečné, protože pražské realie tam zmíněny nejsou. Kroupova práce přináší velké množství informací. A zvolený způsob jejich zpracování umožňuje čtenáři či uživateli tohoto textu, aby se v nich dobře orientoval.

Samozřejmě očekávám, že oponenti či případní další čtenáři mohou mít výhrady k některým interpretacím, možná i způsobu výkladu zvoleného tématu. Zároveň však vím, že charakter a zlomkovitost dochovaných pramenů mnoho jiných možností nedává. Jako celek je disertační práce Jiřího K. Kroupy přínosem. A to nejen jako pokus o výklad a pochopení podílu jezuitů na hudební kultuře předbělohorských Čech, ale i jako metodologicky zdařilá snaha o zasazení hudby a hudebních aktivit do širších společenských, náboženských a kulturních souvislostí. Osobně ji považuji za zdařilou a věřím v její úspěšné obhájení. Už jen proto, že se obhajoba koná v den výročí přijetí papežské buly *Regimini militantis ecclesiae*.

V Praze, 9. září 2019

prof. PhDr. Petr Daněk, PhD.